

Commissie parameters biedt Kamer nog weinig zekerheid over nieuw pensioen

Door Puck Sie en Martine Wolzak

Het lang verwachte advies van de commissie parameters is er. 'De commissie wat?', denkt u nu misschien. Maar Kamerleden keken er reikhalzend naar uit, in de hoop dat het meer zekerheid biedt over de uitkomsten van het nieuwe pensioenstelsel.

Illustratie: Istock/FD Studio

In het kort

De Tweede Kamer heeft eindelijk het langverwachte advies van de commissie parameters gekregen.

Deze groep wetenschappers bekijkt met welke cijferreeksen pensioenfondsen mogen rekenen.

Kamerleden hoopten dat dit advies meer zekerheid zou bieden bij de uitkomsten van het nieuwe pensioenstelsel.

Toch neemt het advies niet alle onzekerheden in het nieuwe en het oude stelsel weg.

Het rapport van de commissie parameters, onder leiding van oud-toezichthouder Femke de Vries (DNB en AFM), had er eigenlijk voor de zomer al moeten zijn. Maar pas woensdagavond laat stuurde pensioenminister Carola Schouten (ChristenUnie) het naar de Tweede Kamer. De commissie adviseert pensioenfondsen de komende jaren te rekenen met iets lagere rendementen en een iets lagere rente.

De late oplevering, vanwege de omvang en complexiteit van de klus, is een van de redenen dat de behandeling van de pensioenwet in de Kamer langer duurt dan gepland. Ook is de beoogde ingangsdatum van de wet een half jaar uitgesteld naar 1 juli 2023. Zo wilden GroenLinks en Partij van de Arbeid niet over het wetsvoorstel stemmen zolang het advies er niet was. Ook de SGP en Pieter Omtzigt vonden dat het nieuwe pensioenstelsel niet te beoordelen zou zijn, zonder dit advies. En de coalitie heeft de oppositie nodig voor een meerderheid in de Eerste Kamer.

Toch een nieuw advies

Elke vijf jaar bekijkt een zogeheten commissie parameters, bestaand uit wetenschappers, met welke maximale rendementen pensioenfondsen mogen rekenen. Dat soort maxima zijn bedoeld om te voorkomen dat pensioenfondsen werknemers en gepensioneerden gouden bergen gaan beloven. Daarnaast adviseert de commissie ook hoe de rekenrente moet worden samengesteld.

Aanpassingen kunnen grote gevolgen hebben. Zo verlaagden de commissies keer op keer de maximale rendementen, met als gevolg stijgende pensioenpremies. Ook dit keer gaan die maximale rendementen omlaag — voor aandelen bijvoorbeeld van 5,85% naar 5,4% - maar die stappen zijn te klein om nu veel te betekenen voor de premies. En ook deze commissie past de rekenrente opnieuw aan. Die komt nog dichterbij de marktrente te zitten, wat op korte termijn leidt tot een lichte daling van de dekkingsgraden van circa 0,4%. Bij de huidige hoge dekkingsgraden is dat verwaarloosbaar.

Het vorige parameter advies is pas van 2019, maar pensioenminister Schouten heeft begin dit jaar toch om een nieuw advies gevraagd, om te kijken of er aanpassingen nodig zijn 'met het oog op het nieuwe pensioenstelsel'. Daarnaast zijn er nieuwe cijferreeksen nodig, die een rol spelen bij de verdeling van het pensioenvermogen bij de overgang naar het nieuwe stelsel. Ook die leverde de commissie woensdagavond op.

Onaangename verrassing

De vorige commissie bezorgde de pensioensector nog een onaangename verrassing. Die adviseerde in 2019, daags na het sluiten van het pensioenakkoord tussen kabinet en sociale partners, de rekenrente voor pensioenfondsen nog meer te baseren op de daadwerkelijke rentes op de financiële markten. Voor alle looptijden tot 30 jaar mocht er niet meer met de ultimate forward rate, in de praktijk een opslag, worden gerekend. Omdat de marktrenten op dat moment nul of minder waren, betekende dat een verdere daling van de toch al lage dekkingsgraden voor pensioenfondsen, van wel zes tot tien procentpunt. Ook nam de kans op kortingen toe, terwijl de kans op indexatie minder werd.

Inflatie

Over de rol van inflatie in de pensioensommen is veel te doen geweest, nu die mede door de oorlog in Oekraïne naar ongekende hoogte is gestegen. Opmerkelijk is dat de commissie parameters uitgaat van een inflatie van 2% op de middellange termijn (acht jaar), en sluit daarmee aan bij de beleidsdoelstelling van de Europese Centrale Bank. Ook markten verwachten nog steeds dat inflatie weer rond dit niveau terug zal keren. Dat wil echter niet zeggen dat er geen rekening wordt gehouden met veel hogere inflatiecijfers. Bij het advies horen ook economische scenario's die de fondsen gebruiken voor de berekening van het verwachte pensioen in het nieuwe pensioenstelsel. Daar zitten scenario's met inflatiecijfers tot 18% in. Het Centraal Bureau voor de Statistiek meldde deze maand een inflatie van ruim 11%.

Zo veel impact zullen de nieuwe aanpassingen nu niet hebben. Er moet voortaan met marktrentes worden gerekend tot een looptijd van 50 jaar. Daar gaan met name pensioenfondsen met veel jonge deelnemers — in het huidige stelsel — iets van merken. Een stijging of daling van de rentes op de financiële markten zal sneller doorwerken in hun dekkingsgraad. De Nederlandsche Bank (DNB) verwacht echter dat de impact op de dekkingsgraad in januari — als de nieuwe rekenregels ingaan — niet meer dan een daling van enkele tiende procenten zal zijn. Daarna hangt het af van wat de marktontwikkelingen zijn.

Krappe planning

Wat het advies zou kunnen betekenen voor de hoogte van pensioenuitkeringen in het huidige en het nieuwe stelsel, heeft de commissie niet doorgerekend. De Nederlandsche Bank gaat de komende week rekenen en zal een globaal beeld geven. In werkelijkheid kan het per pensioenfonds heel anders uitpakken, daarom komen er binnen twee weken ook nieuwe berekeningen op basis van drie echte — maar wel geanonimiseerde — pensioenfondsen.

Minister Schouten heeft de Tweede Kamer bij de behandeling van de pensioenwet echter voortdurend gewaarschuwd niet te veel belang te hechten aan de nieuwe parameters en berekeningen op basis daarvan. Wat mensen daadwerkelijk aan pensioen gaan krijgen, is volgens haar 'inherent onzeker', in het nieuwe én het huidige stelsel. De hoogte van pensioenen hangt immers 'in grote mate' af van keuzes die sociale partners maken, zoals over het soort pensioencontract en de hoogte van de pensioenpremie. En vooral van de economische omstandigheden en ontwikkelingen op de financiële markten.

Het advies is een eerste stap op weg naar meer duidelijkheid over de gevolgen van de overstap naar het nieuwe stelsel, zegt ook actuaris Wichert Hoekert van adviesbureau WTW, dat veel pensioenfondsen bijstaat. 'Maar de financiële markten zijn waarschijnlijk van grotere impact op de uitkomst van de transitie', voegt hij daar aan toe. 'De buitenwereld houdt niet op te bestaan omdat het advies er is.'

Nu het rapport van parameters naar de Tweede Kamer is gestuurd, hoopt de minister dat die voor het kerstreces zal stemmen over de nieuwe pensioenwet. Vrijdag vlooit de Kamer het wetsvoorstel nog artikel voor artikel door, over twee weken zou dan het laatste grote debat moeten plaatsvinden, en in de laatste week voor Kerst kan er worden gestemd. Dan resteren er nog een paar maanden voor de behandeling in de Eerste Kamer. Met de ervaringen van de vele vertragingen en keer op keer uitstel, lijkt die planning nu al krap.